

Kuulake, kui õnnetus tulles valjul häälel hüüab!

*Kalmer Kärblane
tööinspektor-uurija*

Lisaks ehitusele ja metallitöötlemisele on puidutööstus üks nendest tegevusaladest, kus statistiliselt juhtub kõige rohkem tööõnnetusi. Siiski on majanduslangus selleski valdkonnas märgi maha jätnud - eelmine aasta näitas tööõnnetuste osas langustendentsi. Kui 2008. aastal juhtus puidutööstuses 306 tööõnnetust, siis 2009. aastal 200.

See aga ei tähenda, et töötervishoiu- ja tööohutusalaselt on selles valdkonnas kõik korras. Olukorda illustreerib ilmekalt üks raskete tervisekahjustustega lõppenud tööõnnetus, mille ärahoidmine oluks võimalik.

Ühel käesoleva aasta jaanuarikuu hommikul alustas töötaja oma tavapärasel mitmekettalises sae Ledinek Multilam 160 KX nr 3301 risttransportööril lamellide vastuvõtmisel. Saag oli toodetud Sloveenias ja omas Euroopa Liidu masinaehitusala direktiivide kohast tööohutus- ja töötervishoiunõuete vastavusdeklaratsiooni. Sae teenindamiseks oli ettenähtud risttransportöör, mille kohta tootjapoolne dokumentatsioon puudus - ettevõtte oli ise koostanud sellel töötamiseks tööohutusjuhendi.

Lõuna paiku hakkas pingijuht muutma saekava mõõtu. Selleks seiskas ta saepingi, kuid transportöör jäi tööle. Lamellide mõõdu muutumise tõttu oli transpordialusel olevate ja juurdelisatavate lamellide eraldamiseks vajalik panna paika vaheprussid, mis sel hetkel olid ladustatud risttransportööri otsa alla.

Prussi, mille mõõdud on umbes 10x10x60 cm, kättesaamiseks kummardus töötaja üle pöörleva otsavõlli (läbimõõduga 55x5500 mm). Võlli ühendusmuhvi kinnituspoldi pea haalus töötajal seljas olnud dressipluusi külge ja hakkas töötajat vastu võlli tõmbama. Töötaja jõudis hüüda, et liin jäetaks seisma ja rohkemat ta enam ei mäleta. Kaastõelised jätsid transportööri seisma ja löiksid kannatanu dressipluusi katki, vabastades ta võlli haardest. Kohalekutsutud kiirabi toimetab kannatanu haiglasse, kus tal tuvastati õlavarreluu raske vigastus.

Oleks ohtlik töövahend nõuetele vastavaks muudetud juba pärast esimest õnnetust, oleks töötaja suure tõenäosusega raskest tervisekahjustusest pääsenud.

Fotod: Tööinspektsioon

Tööandja 2009. aastal läbi viidud riskianalüüsile tuginev tegevuskava nägi ette risttransportööri otsvõllidele kaitsepiirete paigaldamise ning määratud olid paigaldamise eest vastutajad. Samuti oli ettevõttes varem juhtunud analoogsel töövahendil kerge tervisekahjustusega tööõnnetus. Siis reageeriti sellele vastavate kaitseseadeliste paigaldamisega. Antud õnnetuse põhjustanud transportöör jäi aga ohutusnõuetega vastavusse viimata. Masina otsvõllile paigaldati sobilikud kaitsekatted kahjuks alles peale kirjeldatud õnnetuse toimumist.

Ettevõtte koostatud ja kinnitatud tööohutusjuhend eelpoolnimetatud sael ja transportööril töötamiseks nägi ette, et masina ja risttransportööri hooldustöid tohib teha üksnes siis, kui seade on pealülitist välja lülitatud ja ükski masina osa ei pöörle. Pingijuht, hakates muutma saekava mõõtu, seiskas küll sae, kuid risttransportöör jäi tööle. Üks juhendi punktidest nägi ka ette, et seadme

töötamise ajal on keelatud pista käsi risttransportööri tööpiirkonda.

Tööõnnetuse põhjusena toodi välja asjaolu, et ettevõtte antud juhiseid rikkus nii kannatanu kui ka pingijuht, kuid peamine põhjus oli ikkagi, et töövahend ei olnud töötamiseks ohutu. Töötajal oli pääs risttransportööri tötsooni, see oli kaitseseadistega piiramata ja seadme ohutu kasutamine ei olnud tagatud ka muude meetmetega. Risttransportööri pöörlevad otsavõllid olid katmata ja ühendusmuhvist väljaulatuv poldi pea sai töötaja õlevarreluule sel hetkel saatuslikuks.

Kui pärast ettevõttes toimunud esimest, kerge tervisekahjustusega tööõnnetust oleks koheselt kõik töövahendid ohutuse seisukohast üle vaadatud ja täidetud tegevuskavas ettenähtud meetmed, oleks kindlasti antud õnnetus toimumata jäänud. Siit sõnum tööandjatele - hoidke oma töötajaid ja ärge lubage neil töötada ohutusnõuetele mittevastavatel töövahenditel.